Ч. 135 (11.388). Львів, середа 20. червня 1928. Pooztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік XLVI.

# ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол.
За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

## Eppur si muove.

Львів, 19. червня 1928.

Єдиним з невирішених у повному обсязі великих проблем повоєнної Европи є українська справа. Всі заходи внутрішнього й зовнішнього характеру, криваві змагання на українській території й успіхи наших противників на міжнародній арені з метою обійти українську квестію або хоч притупити її вістря, не дали „щасливим побідникам" бажаних вислідів. В Ризі поставлено крапку над „і" в українській справі, поділено сфери впливів, задекретовано долю великої нації. В Ризі відновлена більшовиками Росія й реституована Польща винесли присуд в українській справі. Два роки пізніше польсько-більшовицька декретація одержала санкцію великих держав антанти в тзв. рішенні Ради Амбасадорів.

З першого погляду могло здаватися, що тим питання вичерпано на довший час і то тимбільше, що зараз після того явилися конкретні пропозиції проф. Ґрабського на адресу Москви в напрямі повнішої реалізації ризького трактату, що уміщувалися в обопільному незаінтересуванні українською справою та послідовному зводженні її до первісного роздрібного етнографізму як джерела й основи розросту й вибуяння двох культур: тут — польської, там — російської. Упоєний успіхами польської дипльоматії, професор Ґрабський підчас конкордатсько-ризьких переговорів висловився з непохитною надією, що за 25 літ при „розумній" польській політиці ніякої української квестії не буде в Польщі.

Державні і взагалі політичні радянські діячі в політично-суспільних квестіях стоять на ціле небо вище від польських. І хоч над їх ментальністю затоїє з одного боку спадщина воєнної російської політики, а з другого боку тягар марксівського „закону", вони всетаки виявили гнучкість думки й значне розуміння політично-суспільних процесів. Розвязка української проблеми поза ними, поруч них чи проти них — це смертельний удар для них — як російських великодержавників і послів всесвітньої революції. Українська справа — це обоюдний меч, який може пробити панцир червоної Москви, але який вручною політикою може бути ударним штилетом у противний бік.

В якийсь час після польських пропозицій з'являється резолюція Коминтерну, яка стверджує, що українська справа є найважнішою проблемою осередньої Европи. Стверджуючи це, Москва змагається з українською стихією, поступаючись перед нею в другорядних справах, славною і повозі намагаючись скерувати її в своє русло. Радянська політика в загальному може почванитися досить значними успіхами. На всякий випадок громадянство Рад. України, яке находиться в тихій опозиції до уряду, як і громадянство західно-українських земель, яке явно зазначує своє негативне становище до московсько-урядової філії в Харкові, в основному питанні: загальної зміни відносин на сході Европи і створених умовинах — не віддалося і не піддається ніяким приманам. І зовсім зрозуміло, бо — не зважаючи на всю пропасть, яка ділить громадянство від московської експозитури в Харкові, вся українська громадська думка однодушна в тому, що усування більшовицького режиму зовнішніми чинниками спричинилоб нові потрясення та поставилоб великий і непевний знак запиту над політичною й економічною долею України. Свідомість цеї небезпеки є загальна на всім просторі українських земель. Цій свідомости і цьому поглядові ми вже нераз давали вислів, а останньо голова Українського Соймового Клюбу д-р Дмитро Левицький у своїй промові з притиском підкреслив негативне відношення західно-українського громадянства до якихнебудь інтервенційних плянів й акцій.

Для Польщі істнування більшовицького режиму є дуже пригоже. Більшовики своєю задиркуватістю на міжнародній арені, головно в своїх відносинах до Анґлії, піднесли Польщу на рівень охоронного валу в Европі перед „більшовицькою пошестю". За тим валом поляки ведуть свою національну політику фактично по лінії програми, наміченої, розробленої і в загальному навіть реально підготованої Ґрабським (шкільний і язиковий закон) політику, яка змагає до повної ліквідації української проблеми на захід від ризької лінії. Використовування більшовицької небезпеки для Европи, а часто її перебільшування, дає Польщі зовсім вільну руку переводити всякі експерименти над семи міліонами українців. Задивлена в примару червоного смока, Европа часто не бачить або й не хоче бачити того, що діється у нас. Держави антанти, які видали своє рішення з 15. березня 1923 на основі польського зобовязання в справі „автономічного режиму" в Сх. Галичині, та Ліґа Націй, що перейняла на себе охорону „меншостей" з олімпійським спокоєм придивляються польській експериментації на тілі живого народу.

Одначе в хвилі, коли моглоб здаватися, що заплеснло сумління світа, що повоєнна Европа нічого не добачує вже поза шкурними й меркантильними інтересами, коли мовчить Ліґа Націй й інші офіціяльні міжнародні установи, від часу до часу відзивається сумління найкращих серед народів, їх духового цвіту. Французькі інтелектуалісти вже нераз підносили голос протесту в обороні переслідуваних і кривджених. Від кількох літ цю оборонну акцію ведуть ліґи прав оборони людини й громадянина та амнестійні комітети. Тепер для оборони поневолених засновано в Парижі окремий тижневик „Крик Народів" (Le Cri des Peuples). На положення українців під Польщею звернув недавно увагу впливовий ліберальний „Манчестер Ґардіен", якого відпоручник, з автопсії познайомившись з відносинами, не дався вивести в поле польській пропаґанді. Він власними очима побачив наше незавидне положення і дійшов до єдино льоґічних висновків, а саме, що продовжування такого стану мусить скінчитися вибухом.

Одночасно в Америці, саме в моменті розгляду відомого амнестійного проєкту польського уряду, який нанівець зводить справу амнестії, повстав „Міжнародній Комітет допомоги політичним вязням", який присвятив спеціяльну увагу положенню непольських народів у Польщі. В окремому меморіялі зясував він незавидне положення непольських народів, а підписали той меморіял визначні представники американського громадянства. Поруч передових діячів демократичної партії зустрічаємо там і голінке імя Келльоґа, американського державного секретаря, що недавно звертався до великих держав з проєктом вічного мира. Французьких інтелектуалістів вдалося польській пропаґанді підтягнути під рубрику „комуністів", але з американськими громадськими діячами тяжча справа.

Як бачимо, українська справа в тій чи іншій формі постійно виринає в світі навіть без відповідної пропаґандової спонуки з нашого боку. Вона вириває автоматично, силою своєї величі і безмірністю лихоліття українського народу. А що булоби, колиб ми могли хоч в одній сотій частині своїм власним апаратом протиставитися ворожій нам пропаґанді?

Так чи інакше нема сили, яка моглаб зупинити дальший процес української проблеми по тій еліпсі, по якій кружляла справа емансипації кожного, колись поневоленого народу. Навіть серед найбільшого лихоліття, серед найчорнішої політичної темряви вона „eppur si muove", вона всетаки обертається, всетаки кружляє, силою свого тягару, як земля довкола своєї оси, і силою своєї величини та тих великих можливостей, що невикористані криються в лоні українського народу, — як земля довкола життєдайного сонця — свободи.





## З більшовицьких дивоглядів.

### Паралелі до московського процесу спеціялістів.

В Москві відбувається тепер процес інженірів-саботажників. Обвинувачують їх, що вони умисно псували машини, шахти з вугілля і т. д. Все те може бути правдою. Дивно лише одно, чому судять інженірів-спеців, коли треба би було судити „відповідальних" комуністичних робітників, що мали обовязок над тими спецами доглядати й мали над ними всю повноту влади, чому судять окремих людей, а не судять систему, що до [illegible] довела.

В Москві судять спеців за псування дорогих машин. Але чому судять лише їх — чому не судять інших, які [illegible] машини псують? Ми не хочемо бути голословними й наведемо кілька фактів, які ми взяли з кількох лише чисел української комуністичної преси, зовсім навіть не пробуючи вичерпати весь уміщений в тих газетах матеріял.

Колись Риков, сам з професії інженір, сказав не дурно на адресу харківських „господарників": „Не треба хвалитися тим, скільки ви витратили на будівництво, краще похвалитеся тим, за що їх витратили".

Ось наприклад матеріял [illegible] харківського „Комуніста". [illegible] центрального комітету [illegible] України, що підлягає суворій цензурі й очевидно не містить „контрреволюційних", „злісних" вигадок про радянську владу і її господарку.

Харківський паровозний завод закупив на 520.000 карб. імпортного закордонного устаткування. З цеї суми за 465.000 закуплено ріжних варстатів. Коли вони прибули на завод, то виявилося, що переважна частина їх має мотори перемінного току, а завод має постійний ток. Через те більша частина варстатів уже понад рік лежить невикористана. А пояснюється це дуже просто. В своїй заяві відділ устаткування не зазначив, що заводові були потрібні варстати з моторами постійного току. Тепер більшість варстатів валяється на вільному повітрі і ржавіє. Ніхто не пробує передати їх на який інший завод, де вони могли би придатися. Крім того „треба відзначити, що майже всі варстати перед тим, як їх використають, валяються по піврóку або й більше". Допис, з якого ми дано цей матеріял, підписаний. Чому влада не судить управу заводу? А тому, що при більшовицькій системі навіть нема кого судити.

Щоб це зрозуміти, наведемо приклади, опубліковані в ч. 116 „Комуніста" про хиби капітального будівництва Підвестальї — величезного українського тресту.

Наприклад, на вагонному заводі імени „Правди" виложено фундаменти ливарного цеху, витрачено на це понад 300 тисяч карб., а тепер його доводиться закопувати в землю. Управа Підвестальї протягом тільки одного 1925-26 року 6 разів міняла фінансові плини для заводу ім. Петровського. В результаті на цьому заводі є тепер на півтора міліона карб. закордонних машин, а тимчасом на думку технічного відділу заводу можна буде встановити на заводі машин та апаратів тільки на 400.000 карб. Отже закордонні машини вартістю понад пів міліона долярів теж будуть ржавіти на дурно на заводі ім. Петровського.

Управа Підвестальї замовила для заводу ім. Дзержинського на 3.5 міл. карбованців закордонних машин, не питаючися про це управу заводу. Тепер виявилося, що на заводі можна буде використати тільки частину тих машин — на 800 тисяч карб. Таким чином на цьому заводі валятимуться закордонні машини вартости півтора міл. долярів. І взагалі — цитуємо дослівно — „на Дніпропетровських заводах Підвестальї лежить марно тепер на 6—7 міліонів карбованців імпортного устаткування". Оттак виглядає в дійсности більшовицька „механізація" і „плановість". Ці факти в й вже дослід, який робила комісія окружного партійного комітету. Чому не судять тут нікого?

В ч. 119 „Комуніста" опубліковано справоздання президії Всеукраїнської Ради Народнього Господарства, яке обговорювала справу про забезпечення промисловости республіканського та місцевого значіння імпортним устаткуванням.

З доповіди виявилося, що за останні 2 і пів року українська промисловість закупила імпортного устаткування на суму понад 29 міл. карб. До 1-го квітня н. р. промисловість [illegible] 11 [illegible] карб. [illegible] 30 [illegible] установлено машин [illegible] на суму [illegible] цеї суми, а [illegible] до 2.8 міл. карб. [illegible] складах лежить [illegible] [illegible] машин [illegible]

частину цього устаткування". Ці цифри видаються нам занадто оптимістичними. Нарада сконстатувала, що в Південмаштресті не використано устаткування приблизно на 1,2 міл. карб., у південно-рудному тресті на 2 міл. карб. Разом у Південсталю не дає невикористаних закордонних машин на суму коло 10 міл. карб.

Та це ще не все. Нарада сконстатувала, що імпортне устаткування прибуває здебільша з великим запізненням, приблизно на 6—9 місяців. Укрсілкатрест одержав точнісно лише 3 проц. устаткування, замовленого за кордоном. Деяке устаткування зовсім непридатне для трестів. Зокрема Хемвутіадя, Укртрестсільмаш і Машбудтрест одержали ріжні непридатні для них машини.

Якаж причина того безголовя й марнування „робочо-селянським" урядом десятків міліонів народніх грошей? Президія ВРНГ дає на це питання відповідь, яка може здивувати лише тих, хто вірить більшовицьким фантазіям про „плановість". Ось яка загальна думка в цій справі безперечно авторитетної більшовицької установи:

„Дефекти в справі одержання й використання трестами імпортного устаткування пояснюється низкою обективних умов, зокрема відсутністю перспективних плянів у розвитку окремих галузей промисловости, частою зміною плянів капітальних робіт протягом року, затримки щодо реалізації фінансових плянів, а також недостатнім урегулюванням справи щодо видачі ліценцій. Крім того ВРНГ ще не організувала певного контролю в цій справі".

Тут кожне твердження гірше всяких „контрреволюціонерів" побиває всю більшовицьку систему. Чого варто наприклад твердження про „цілу низку обективних умов"! Цеж значить ні більше ні менше, що ці умови були, є й мусять бути, доки істнує більшовицька система — адже вони „обективні" лише так довго, доки ця система істнує. Або чого варто ствердження, що промисловість не має плянів, або що сама ВРНГ ще й досі, після що-найменше 8 років „будівництва соціялістичного господарства", „не організувала певного контролю в цій справі"!

Від цих загальних причин більшовицького безголовя перейдімо до подробиць. Президія ВРНГ хоче всеж скинути вину з себе й каже, що головним чином хиби в справі використання імпортного устаткування пояснюються тим, що трести цій справі не приділяли належної уваги. Треба підкреслити, каже вона, що замовлення трестів на імпортне устаткування дуже часто не відповідали плянам капітальних робіт. Деякі трести, зокрема Укртрестсільмаш, замовляли устаткування, яке зовсім непотрібне для виробництва. Ми хотіли би бачити хоч один буржуазний трест, щоби цим способом вів свою роботу! Це можливо тільки у більшовиків з їх страшною бюрократією. Мало уваги звертали трести на проробку специфікації, на потребу погодити терміни замовлення устаткування з термінами виготовлення устаткування на заводах, що конче потрібне для повного використання імпортного устаткування.

В дебатах промовці не забули також про діяльність більшовицьких торгпредств за кордоном. На їх думку торгпредства „не відчувають достатньої відповідальности за якість устаткування, а також за доставу його у відповідні терміни, крім того часто змінається специфікація замовлень. Взагалі торгпредства ставляться до цієї справи цілком бюрократично".

З усього наведеного виходить, що властиво судити би треба було за псування закордонних машин управи всіх заводів, управи всіх трестів, Всеукраїнську Нараду Народнього Господарства, як їх регулючий орган, Наркомторг, Внешторг, торгпредства за кордоном — словом: усю більшовицьку бюрократію й усю їх систему. Цього більшовики зробити, очевидно, не можуть. Тому з їх заходів нічо не вийде, бо вийти не може.

## Інтерпеляції Українського Клюбу.

1) В справі надужить підчас виборів до сойму в гром. Кростенко, добромильського пов.

2) В справі військових вправ на пасовиську в с. Жукциі, золочівського пов.

3) В справі екзекутори для Василя Байдюка, Івана Гуцалюка і Мих. Теодоровича.

4) В справі трафіки кооперативи „Народня Сила" в Яхторові, перемишлянського пов.

5) В справі неправного поступовання органів поліції в пов. радехівському.

6) В справі знущання поручника 12-го полку подільських уланів Вахневського над Рогальським Блажком.

7) В справі безправного поступовання постерунків поліції в повіті Радехів.

8) В справі несправедливого поступовання скарбового уряду в Турці при вимірі маєткового податку.

9) В справі учителів-українців, перенесених зі східних земель на західні, чисто польські.

**Внески.**

1) В справі зміни арт. 6. розпорядку мін. публичних робіт з дня 7. травня 1924 р. (Д. У. ч. 44, поз. 468).

2) В справі новелізації закону з дня 1. липня 1925 р. про оподаткування вина і меду.

3) В справі зміни декотрих постанов розпорядку президента з дня 19. січня 1927 р. (Д. У. ч. 5, поз. 25) про передтермінове звільнення осіб, що відбувають кару позбавлення вільности.

4) В справі законодатного впровадження назви „український" замісць „рускі", „русінськї".

5) В справі регуляції р. Свірж і Гнилої Липи в станиславівськім воєвідстві.

## З парляментарної арени.

(Власні телефонограми з 18. червня 1928.)

### СЕНЗАЦІЙНА ПОСТАНОВА СЕНАТСЬКОЇ БЮДЖЕТОВОЇ КОМІСІЇ.

**Зміна уряду?**

(ік) Нині перед полуднем на останньому засіданні бюджетової комісії сенату, під головуванням віцемарш. Глівіца, принято на внесок сенатського клюбу 1-ки, бюджетовий прелімінар у тому тексті, як його ухвалив сойм. Усі внески, які зголосив клюб 1-ки на повернення тих урядових позицій, котрі перепали в соймі, сенатори 1-ки виофали. Ця постанова сенатської бюджетової комісії викликала чималу сензацію в політичних колах Варшави. Відомо, що ще недавно, однаково віцепремієр Бартель, як голова клюбу 1-ки пос. Славек, неофіціяльно говорили про те, що уряд буде старатися направити шкоди, які заподіяв сойм урядові через відповідні зміни бюджету в останньому голосуванні — в сенаті. Тому ця постанова сенатської бюдж. комісії є дуже живо коментована. Офіціяльний коментар клюбу 1-ки є такий: Клюб 1-ки (уряд) не хотів, мовляв, створити навіть мінімальної можливости на протягання бюджетових дебат, щоби оминути напевно небезпеку стану екс леґе, котрий мусів би настати, якщо би до 1-го липня ц. р. не ухвалено бюджету. Дальшим коментарем є покликання на конституцію і соймово-сенатський регулямін. А саме 35-та стаття конституції каже, що сойм може ухвалити пропоновані сенатом зміни звичайною більшістю або відкинути їх більшістю 11/20 голосуючих. Однак у 24-ій статті соймового регуляміну є ще одно речення, а саме: „у випадках, коли сойм пропоновані сенатом зміни відкине звичайною більшістю голосуючих, тоді законопроєкт перепаде в цілости". Отже уряд, побоюючись, що переведені сенатом зміни по думці уряду будуть таки відкинені, хоча не більшістю 11/20 то звичайною більшістю, волів не ризикувати провалу цілого бюдж. прелімінаря, що було би вже очевидним скандалом.

Однак, не зважаючи на ці два коментарі, істнують ще інші, а саме, що уряд хоче скоротити по можности як найбільше нинішню літню сесію сойму, щоби мати вільну руку для полагодження цілої низки першорядної ваги справ. І так мають наступити зміни в уряді, про які вже давно говориться, з цею ріжницею, що тепер уступив би, мовляв, міністр внутр. справ ген. Складковський, який має формальну причину до зголошення димісії у відкиненні йому диспозиційного фонду. Міністром внутр. справ став би нинішний віцеміністр Ярошевський. Ген. Складковський став би варшавським воєводою. Як дальші зміни у кабінеті мало би бути уступлення міністрів Мейштовича (судівництво) і Незабитовського (земельні справи). Також можливість торговельної кризи і щораз більше скомпліковане положення на міжнароднім форумі оправдують бажання уряду розвязати собі руки від соймових клопотів, тимбільше, що, як показалося, зарівно польські клюби правиці і лівиці, як непольські клюби всі урядові клопоти у значній мірі збільшують. Рішення, яке приняла бюджет. сенатська комісія було безумовно безпосереднім наслідом суботньої конференції марш. Пілсудського з марш. сенату Шимановським і головою клюбу одинки пос. Славеком.

## Останні вісти.

(Власні телефонограми з 18. червня 1928.)

### ПЕРЕВІД ЦЕРКОВНИХ ПРАВОСЛАВНИХ КНИГ НА УКРАЇНСЬКУ МОВУ.

(ік) У мін-стві освіти і віроісповідань відбулося інавгураційне засідання скликаної міністром Добруцьким, давної вже, комісії для перекладу православних літургічних книг на українську мову. На цьому засіданні був присутній митрополит Діонізій, гродепський епископ Олексій і члени комісії, м. ін. проф. Огієнко і бувш. сенатор Мих. Черкавський. У своїй промові міністр говорив про потребу привернення в православній церкві традиційних звичаїв і обрядів та приноровлення їх до потреб і бажань місцевого населення. Підкреслив теж потребу приноровлення православної церкви до вимог національности вірних. Після продискутування і приняття статуту комісії переведено вибори голови, яким став проф. Огієнко. Проф. Іван Огієнко, приймаючи провід комісії, підкреслив у довшій промові історичну вартість для православного українського населення і праці над реактивуванням церковних звичаїв, форм та обрядів, істнуючих у православній церкві в давній давнині. Промова мін. Добруцького, яку можна коментувати як зворот у користь українців і вимог православних вірних і покликання до праці давної, переведної комісії безумовно стоїть у звязку з останнім виступом пос. С. Хрупького, який з соймової трибуни у принціповій формі накреслив цей скандальний стан у відносинах православної церкви, що до цього часу істнує.)

### ПАСИВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНИЙ БЮДЖЕТ

(ік) За місяць травень польський торговельний біланс виявив пасива на 94,694.000 зол.

### ПОШУКАНКИ ЗА „ІТАЛІЄЮ".

(ік) Пошуканки за „Італією" надибають дальше труднощі. Три допоміжні літаки мусіли завернути у звязку з бурями. М. і. завернув великий літак „Майор Мадалляни". Великі надії вяжуть із експедицією французького летуна Гібо, з яким їде теж Амундсен. Він має передовсім скинути генералові Нобіле харчі, одяг і рушниці. Три ратункові кораблі „Гоббі", „Браганца" і „Чітта ді Міляно" надіслали вістки, що вони можуть посуватися вперід лише з надзвичайними труднощами з уваги на ледові гори.

### ТРАНСАТЛЯНТІЙСЬКИЙ ЛЕТ.

(ік) В дорозі з Америки до Европи є американський аероплян „Приязнь", в якому летить летун Штольц і летунка Амалія Іргад. Чотири години після відлету радіо-станція аероплянy повідомила, що лет відбувається в порядку. Літак летів зі швидкістю 150 км. на годину.

### ВЕЛИКИЙ ЗЕМЛЕТРУС У МЕКСИКУ.

(ік) В ночі з суботи на неділю в Мексику був великий землетрус, який тривав із перервами 43 хвилини. Про детайлі наслідків нічо невідомо, крім короткої вістки про велику скількість убитих.

### СНІГИ І МОРОЗИ В ЧЕРВНІ.

(ік) У звязку з новим припливом холодів у нас повідомляють, що нпр. у Скандинавії температура обнизилася до 5 степенів, а в півд. Баварії впали сніги і настали морози.

### ПЕРЕД ГОСПОДАРСЬКОЮ КАТАСТРОФОЮ В СРСР

(ік) Аг. Вех. повідомляє з Москви, що у звязку з господарською кризою в СРСР потерпів повне фіяско будівельний рух. Досі взагалі не розпочато у Москві жадних поважніших робіт. Наслідком того масово звільнюють будівельних робітників, що знову потягає збільшення безробіття й збільшує господарську кризу.

### ВЕЛИКА ПОЖЕЖА В РАДОМІ.

(ік) В Радомі згоріла велика фабрика меблів Кона і 28 будинків, разом вартости понад 8 міліонів зол. Поверх сто родин опинилося без даху над головою.

### ПРОТИРЕЛІГІЙНИЙ ДЕКРЕТ.

(ік) АЕ. повідомляє з Москви, що більшовицький уряд видав новий протирелігійний декрет із забороною організаціям релігійного характеру засновувати якінебудь гуртки і допоміжні організації включно до бібліотек. Декрет обкроює у великій мірі свободу релігійних посаут і удлаштування богослужень. Декрет мали видати під натиском протирелігійних товариств, які звернулися до уряду з меморіялом, вказуючи на безсильність боротьби з релігійними настроями без співпраці адм. репресій.

### ІЗ КИТАЮ.

(ік) Дипльоматичний корпус у Пекіні рішив признати де факто нанкінський уряд. Йому мають виплачувати на дальше торгові мита.

## Занедбана фондація.

(Надіслана стаття.)

В останніх тижнях забирали в „Ділі" голос у справі бурси ім. митрополита А. Шептицького у Львові два громадяни: „Педагог" і д-р Андрій Чайківський, а в днях о. д-р Застирець.

Читаючи їх статті, я нагадав собі байку про спір за шубу живого ведмедя. І педагог і д-р Чайківський і о. Застирець журяться тим, як уладити бурсу в бурсовім будинку, а не спиняються над тим питанням, як увільнити бурсовий будинок від непокликаних льокаторів.

Панове дискутанти! У Ваших статтях є дуже богато здорових думок, але щож, коли нині якось не видно можливости дістати цей будинок, закуплений за бурсу і для бурсових цілей — для потреб молоді!

В „Ділі" порушено справу цього будинку ще перед трьома роками, але, на жаль, і досі не введено в цій фондації ніякої зміни, хіба ту, що прибуло в мешканці льокаторів, що льокатори поремонтували собі мешкання і що члени виділу бурси, які є тої думки, що з будинку бурси повинні мешкати шкільні діти, а не дорослі громадяни — уступають з виділу бурси.

Є ще одно нове. Ось має в тій бурсі один покій д-р Бохенський, який живе постійно в Тернополі. Коли члени виділу жадали від нього, щоб він віддав виділові бурси цей покій, він заявив, що не буде резиґнувати з добре набутого права й не буде викидати собі кількасот долярів з кишені. От куди стежка в гору! В додатку д-р Бохенський виявляє в останньому часі бажання відпаймити з бурсі ще дві кімнати і кухню для своєї родини. Виділ бурси не погодився на це нове скромне бажання д-ра Бохенського, але кімнати відобрати йому не може, бо в суді програє з ним справу.

Ось тут, панове дискутанти, придумайте спосіб, щоби то увільнити бурсовий будинок від приватних українських і не-українських льокаторів і віддати його на потреби молоді!

По війні читали ми в часописах, що ріжні особи позасідали по бурсових будинках у ріжних містах. Але вони їх мабуть уже всюди опорожнили, тільки у Львові мусить бути інакше. А найсумніше, що це діється в фондації, які носить таке популярне й заслужене ім'я на своїй вивісці...

Скількиб то української молоді відтягнулося від сутерин, щоби українська молодь дістала для себе двоповерхову камяницю в найздоровішій частині міста! Думаю, що публична опінія не повинна замовкнути, поки ця аномалія не буде усунена, поки будинок не стане служити своєму призначенню.

Сусід з Театинської

# Вічевий рух.

**Політичні збори і справоздавчі віча в Підгаєччині.**

Дня 29-го квітня ц. р. відбулися політичні збори УНДО в салі Народнього Дому в Ішкові, а дня 24-го травня ц. р. такі самі політичні збори в Соколові. На зборах виголосив обширний реферат п. Олекса Яворський. Після реферату розвинулася дискусія. Наприкінці ухвалили збори повне довіря Центральному Комітетові УНДО і признання для діяльности Українського Парляментарного Клюбу.

Дня 24-го травня ц. р. відбулося посольське справоздавче віче в Заррваниці. Присутніх було около 450 громадян із Зарваниці, Сапови, Котузова, Вишнівчика і Гайворонки. В імени Повітового Комітету УНДО отворив віче п. Олекса Яворський, проводив вічем п. Микола Бобчан. Звіт з діяльности Українського Парл. Клюбу здав о. пос. прелат Куницький, який після свого реферату приймав інтерпеляції і зажалення присутніх громадян. Внесено 16 інтерпеляцій, на які пос. о. Куницький дав вичерпуючу і повчаючу відповідь та зазначив, що всі ті інтерпеляції будуть внесені в соймі. На внесення предсідника віча присутні одноголосно ухвалили повне довіря і признання Українській Парляментарній Репрезентації.

Дня 25-го травня п. р. відбулося велике посольське справоздавче віче в Старім Місті для цілого підгаєцького повіту. Присутніх було понад 1000 громадян підгаєцького повіту. Віче отворив п. Яворський, проводив вічем о. Содомора. Звіт з посольської діяльности і реферат про політичне положення українського народу виголосив о. пос. Куницький, після чого слідували теж інтерпеляції і запити присутніх, на які дуже подрібно відповідав о. посол. Внесено аж 34 інтерпеляції. Зібрані на вічу ухвалили наприкінці повне одобрення тактики Українського Парляментарного Клюбу.

Дня 27-го травня ц. р. відбулося посольське справоздавче віче в Соснові. Присутніх було около 500 громадян зі Соснова, Соколова, Хаток і Раківця. Віче отворив п. Ол. Яворський, який в імени Повіт. Нар. Комітету УНДО привитав присутніх і запропонував на предсідника Йосифа Болнарця. Звіт з діяльности Парляментарної Репрезентації та організаційний реферат виголосив сенатор Кузьмин. Внесено багато інтерпеляцій та запитів, на які сенатор Кузьмин давав відповіди й інформації та обіцяв піднести деякі з них в соймі. Підчас інтерпеляцій прийшло до непорозуміння з присутнім комісарем староства, який вкінці відібрав голос п. Яворському. Присутні відповіли на це відспіванням національного гимну.

Того самого дня відбулося посольське справоздавче віче в Богатківцях. Посольський звіт здав сенатор Кузьмин і приняв потім також низку інтерпеляцій. Присутні на обох вічах ухвалили одноголосно повне довіря і признання для Українського Парляментарного Клюбу.

# По широкому світі.

У Женеві радить сесія постійної мандатної комісії при Лізі Націй.

Нім. Ліга Прав Людини звернулас зо всіх послів нового парляменту, щоби домагались політичної амнестії.

Почались спільні маневри англійської армії та фльоти.

Югославянський уряд доручив міністрові фінансів підписати з англ. фінансовою групою умову на позичку 50 міл. ф. шт.

Німеччина відмовилась стабілізувати румунську валюту, тому, що Румунія не хоче взяти на увагу претенсій німецьких громадян, що мають румунську державну позичку.

У Лізбоні відкрили нову змову проти уряду; між іншими арештували бувшого премієра ради міністрів Антонія Сільва.

Представники нім. парляменту не візьмуть участи у міжпарляментській торговельній конференції, яка вибрала собі на місце засідань „зеркальну салю" в Версалі, де був підписаний мир.

Англійські лїберали організують від 5-го до 8. липня европейський демократичний конгрес, на який запрохали з всіх країв визначних представників зеньства.

# НОВИНКИ

— **Вибори в Перемишлі.** В неділю 17. н. м. відбулися в Перемишлі вибори до міської ради з 4-го кол. Переміг спільний міщанський виборчий комітет, до якого входили представники українців, сіоністів і поляків. Ліста цього комітету зібрала 3.800 голосів. Ліста польських, жидівських і українських соціялістів зібрала 2.500 голосів, алюзіоністи 2.000 гол., комуністи 1.000 гол.

— **Примхи природи.** У другій половині червня маємо не літо, а осінь. Замість соломяних капелюхів, люди носять парасолі і думають про кальоші. — У півн. Італії великі зливи спричинили повені, що знищили чимало піль.

— **Імпровізований конгрес.** Львівська преса вихвалює під небеса евхаристичний конгрес, промовчуючи неодну його рішу недостачу, що вражала всіх мешканців. Цей конгрес приготовив приїзжим і львівським мешканцям чимало несподіванок, непередбачених у програмі. У першій мірі місто зовсім не обраховало, як виглядатимуть вулиці, коли вони наповняться кількадесятьтисячною юрбою людей, що не мають іншого захисту крім вулиці і блукатимуть ними як заблукані вівці. Майдан „Сокола" на Цетнарівській не міг ніяким робом помістити всіх цікавих, що перли туди густою лавою і наслідок був простий: кількадесять осіб омдліло, деякі мали потовчені різні частини тіла. Те саме трапилось у всіх костелах і підчас процесій. А вже управа трамваїв і на мить не подумала, чи трамваї зможуть їхати звичайним шляхом, чи помістять подорожніх і що з собою робити. Тому в неділю можна було оглядати подивугідне видовище: всі трамваї їздили у зовсім іншім напрямі, ніж звичайно і ніодин із них не змінив своїх орієнтаційних чисел і надписів. Хто нпр. хотів заїхати на Личаків, попадав до парку Кілінського. Для приїзжих із провінції була ідеально заімпровізована комунікація. А прочане із далеких сіл, лежали в ночі з суботи на неділю покотом під стінами костелів. А як вони виглядали в дощеву недільну ніч! Скільки з них перемоклих до нитки простудилось і верне домів недужими! Лікарі на провінції матимуть ще більше праці, ніж львівське ратункове поготівля.

— **Воєвода ограблений.** На протязі тижня злодії двічі відвідали віллю новопризначеного воєводи гр. В. Голуховського на вул. Листопада. Між іншими забрали дорогоцінности на 100.000 зол.

— **Темна хроніка.** Рік вязниці дістав бувш. інкасент фірми „Газів Східних". М. Яворський за те, що грав на віденській льотерії грішми своєї установи і пропутав кількадесять тисяч зол. не найшовши щастя.

— **Самовбивство купця.** Дня 18. червня при вул. Ріаппицькій ч. 9 повісився на вішні в своїм мешканні Дав. Коханський, багатий купець родом із Лодзі. В листі, який оставив, пише Коханський, що відібрав собі життя з причини маєткової руїни, а виною його нещастя є „маломіщанські жиди та вимірн й екзекутиї скарбової палати".

— **Різні вістки.** У Константинополі найшли підчас розкопок останки тріумфального луку з доби імператора Клявдія і мармурові гробниці. — У Греції тріває страйк у фабриках тютюну. — Новий трансатлантійський лет почали летун Шульц і летунка Ергері. — До берегів Франції причалив корабель „Іль де Франс" із вантажем золота 12 міл. дол. Кораблем приїхали фільмова артистка Пола Негрі, що привезла 3 міл. дол. для пропаганди франц. фільм на чужині і летунка Рут Ельдер. — Один фінкер із Кольони, ідучи за прикладом берлінського Гартмана, що вибрався із своєю коляскою у Париж, виїхав через Берлін до Відня.

— **Стабілізація Великодня.** Англ. парлямент прийняв одноголосно проєкт закону, щоби святкувати Великдень у першу неділю після другої квітневої суботи. Коли цей проєкт прийме також палата льордів, закон ввійде в силу щойно тоді, коли й інші европейські держави згодяться на нього.

— **Переворот у театральній техніці.** У віденськім „Бургтеатрі" демонстрували перед спеціяльно запрошеною добірною авдиторією нові проєкційні апарати, які заступимуть декорації та куліси. Нові апарати незвичайно прості щодо свого зовнішнього вигляду кидають на сцену образи, що творять повну ілюзію дійсних предметів. Глядач бачить перед собою наперемінну ліс, море, палати і обстанову якихнебудь будівель краще, ніж мав би перед собою малюнки та меблі. Гра світла має змогу передавати на сцені всякі краєвиди та твори людської руки з незвичайною точністю. Замість декорацій, що наслідують дійсність новий винахід зможе давати найвірнішу фотографію дійсного народнього побуту і чужих країв. Складна та невигідна машина для приготовлювання, складання та зміни декорацій і обстанови заступлена простим, невеличким апаратом на зразок кіна. Глядачі не потрібують ждати в нетерпячці між змінами дій і ще: театральний будинок не мусить бути складом сотні замальованих полотен, меблів і помічних причандалів. А що найважніше: автори не потрібують при писанні пєс вязати себе трудностями щодо зміни обстанови, зможуть дати уяві повну волю, мов при фільмових текстах.

— **Податок від літературного заробітку.** Читаємо в московській „Праві": Окремою постановою Центр. Комітету Комун. Партії комуністичні письменники і журналісти обложені окремим внутрішньо-партійним податком від авторського гонорару. Вільні від податку ті, що місячно не заробляють узагалі більше ніж 225 карб. Вже від 225 карб. мусять платити 20 проц. партійного податку, а ті робітники пера, що заробляють від 450 до 675 карб. платять 30 проц. а із заробітком понад 675 карб. — 40 проц. Робітники пера, що не мають постійного місячного доходу, а живуть виключно літературною працею і не заробляють більш як 500 карб. звільнені від податку.

— **Шукачі легендарного міста.** Після року вернулась із Венецуелі наукова експедиція, що досліджувала височини Рораіма на кордоні Венецуелі. Від давніх давен туземці вважали ці височини святим місцем. Тут по повірю істнувало колись богате місто, що загинуло від вибуху вулькану Рораіма. До цього часу його не розсліджували. Всі ці легенди тепер розвіяні. Десять місяців учені копали і розшукували слідів якогось міста. Нічого крім скель і обладів там нема. Учені вернулись із невеличкою збіркою насікомих.

— **З приводу** надсподіваної дорожнечі скір на футра, прошу спішитися зі замовленнями нових футер і репарацій та перефасонованням жіночих футер, і вже літом віддати до робітні П. Карпяка Львів, Куркова 11а. 2422 6-10

# Театри.

**Міський великий театр:**

**19-го г. 7·30 веч. „Вірна жінка".**

**Міський „Театр Новин":**

**19-го г. 5. веч. „Доллі".**

**КІНА.**

„Аполло": „Пікова дама".
„Лев": XI. заповідь: Не женись!
„Палас": „За голосом серця".
„Фатаморгана": „Княжна хитруня"
„Байка": „Готель місто Львів".

# Дописи.

**ГРИМАЛІВЩИНА. (Ветеринарно-годівельний курс „Сільського Господаря" у Вікні).** Потребу ветеринарної освіти, получевої з домашнім лїченням домашніх звірят у простих недугах, а також потребу раціональної годівлі цих звірят зрозуміли вже самі селяни, чого доказом є відбутий недавно ветеринарно-годівельний курс „Сільського Господаря" в селі Вікні. А звантував його за старанням тамошнього пароха о. Романа Зарицького читальня „Просвіти" від 26. травня до 3. червня н. р. Під кінець уладили преленгенти д-р Л. Миколаєвич та інж. І. Ришавий короткий іспит для провірення користей, які люди з того курсу винесли; вислід був успішні вдоволяючий. В неділю 31. травня відбулося святочне закінчення, підчас якого селяни з власної ініціятиви заложили відділення кружка „Сільського Господаря", після чого зараз зібрано потрібні підписи, даючи оськак примір, як повинні поступати й інші села, коли хочуть іти з духом часу та культури.

# З театру.

**Міський Великий Театр: „Далека Царівна", драмат. поема в 4 діях Е. Ростана.**

Тридцять кілька літ тому збирала в цій пєсі лаври Сара Бернар, відмолоджуючи нею і себе і глядачів. Тодішнє покоління, втомлене темними сторінками життя, яке залюбки змальовували натуралісти з його болячками та ранами, оплескувало щиро романтичні вірші та романтичну тему поза часом і простором. Бо в кожному із нас пробивається вряди-годи напівмолодеча туга за ідеалом, закритим імлистою далечінню мори, ідеалом, до якого найкраще зітхати і в думці складати натхненні строфи за прикладом старих трубадурів.

Що сказали би ми, якби одного дня знова морік на очі нам вернувся перед нами цей ідеал? — Це залежить від сили та кольору наших мрій і... поглядів про взаємини між дійсністю і поезією. Ростан зробив страшенне сміливу спробу: мрію поеті прибрав у живу людську постать, до якої моляться трубадури і пройдисвіти, навіть тоді, коли вже її оглядають. Вона промовляє до них, а вони до неї словами високої, незвичайної поезії серед зовсім реальної обстанови. Одним (на сцені і в авдиторії) очі заходять сльозами від зворушення, другі — позіхають. Усе залежить від чутливости і від того, чи хто справді почуває себе віденісеним після купелі в романтичній перфумованій воді.

Пєса виставлена незвичайно дбайливо, по художньому; обстанова прегарна, артисти самі захоплені звучними строфами. А. Загінська — велика артистка, незвичайно природна в патосі і з чудовим тембром голосу. **М. Руд.**

# Зі спортового життя.

**Краєві легкоатлетичні змагання у Львові. Три нові рекорди!**

Відбуті в неділю легкоатлетичні змагання, уладжені УСК-ом у Львові з доручення Українського Спорт. Союзу, можна вважати до певної міри етапом у нашому спортовому житті. На 70 зголошених 70 стартуючих змагунів (ок) з 9 різних українських клюбів є виразом великого зрозуміння української спортової ідеї у молодого покоління. Три нові українські рекорди — це гарний дорібок українських спортовців, хоч на загал осяги були більше як скромні.

Найкращий осяг — це безперечно скок в довжінь Новосільського 6·16 м. (УСК., Краків). Упав нарешті старий рекорд (Щуцкінського — 5·85 м.), але аж по 15 роках! Непогода та розмокла скочня не позволила цьому змагунові до ще ліпшого осягу, бо звичайні його осяги, як кажуть, крутяться ок. 7 м.

Змагання мали такий хід: Витає змагунів від У. С. С. інж. Лев Шепарович. Від Української Парляментарної Репрезентації передає привіт пос. Палїїв. Відтак наступають поод. точки змагань, яких осяги представляються так:

**В конкуренції пань** осягнено:

I. Біг 60 м. 1) Бирчак (Скуд) 8·9, 2) Зубик (УССК) 9·4, 3) Кордуба (УССК) о груди — не зважаючи на біль (скорч в нозі) добігла до мети.

II. Скок вгору: 1) Бирчак 1·17, 2) Зубик (УССК), 3) Біляк — по 1·10.

III. Скок вдаль: 1) Бирчак (СКУД) 4·215 (український рекорд!), 2) Зубик (УССК) 3·915, 3) Леськів (Скуд) 3·21.

IV. Стусан кулі: 1) Берцанька (Скуд) 7·22, 2) Бирчак 7·02, 3) Зубик.

Осяги пань на загал дуже скромні.

**Конкуренція панів:**

Біг 100 м. виказав велику клясу: 1) Новосільського (УССК, Краків). У перебігах осягає на не дуже добрій біжні 12 секунд, щоби в фіналі — на біжні розмоклій водою — осягнути 11·5 сек. Час від ряду літ у нас не занотований! 2) Біцький (Беркут), 3. Савчинський (Скала).

Біг 400 м.: 1) Козак (Беркут) 59·8, 2) Жарський (УССК) о груди. Поза конкурсом 3) Колодій 58 сек.

Біг 1500 м.: 1) Жарський (УССК) 4:51 (український рек.!) 2. Хавбич (УССК) 4:54·4, 3) Ковальчик (Беркут).

Скок в довжінь: 1) Новосільський (УССК, Краків) 6 м. 16 цнт. (український рекорд) виказав дуже гарний стиль, котрий наші змагуни повинні були вбити собі в голову! Скакав дуже рівно, всі скоки понад 6 м.! 2) Віщка (Скала) 5·21. 3) Петріна (УССК) 5·185 цм.

Стусан кулею: 1) Бегей (Зоря) 10·88, 2) Мирош (УССК) 10·05 м. — дуже добре заповідається цей змагун! 3) Гапчук (Беркут) 9·15.

Мет диском: 1) Найда (Скала) 30·57, 2) Козак (Беркут) 29·00, 3) Гнатейко (Сагайдачний — Львів) 28·235.

Мет ратищем: 1) Пальків 38 м. 38 цтм., 2) Війтович (Сагайд.) 38·38, 3) Козак (Беркут) 38·06. Кепські ратища до мету! Судія проф. Гайдучок.

Дощ перешкодив скокам вгору й мерякою і іншим.

**Змагання в кошиківці** за мандрівну нагороду Союзу Українок, на жаль, перервав зливний дощ. Всеж таки досконале віграння і технічне опанування м'яча, яке запродукувала нам „Весела Гроза" з Перемишля, свідчить, що й цього року Перемишль задержить цю нагороду у себе. Відбулась тільки перша половина стрічі „Весела Громада" — „Спартанка" з вислідом 5:0 в користь „Веселої Громади". Судив п. Волинець.

Публики на отвертеньї змагань [illegible] ше, ніж змагунів, позоагужі за [illegible] осіб.

**Україна—Ровера** (Станиславів) 1:3 (0:1)

Реваншові змагання між [illegible] у Станиславові [illegible] [illegible] [illegible]

ики, друга належала більше до Ревери. Не зважаючи на програву, Україна показала себе дуже небезпечним противником; додатний вислід завдячує Ревесинов: голкіпер свому просто феноменальному воротареві, який боронив усі можливі й неможливі до оборони стріли, чим приводив малих грачів просто до розпуки. Почесного голя вибився з кількох кроків Кобзяр, що українська публика приняла френетичними оплесками. Найкращою частиною України була права сторона нападу: Петрів, Кобзяр, Терсенький; поміч у другій половині слабенький; оборона на загал добра, воротар Груш закинув одного голя. Гра Ревери стояла на високому рівені, була дуже гарна й ефектовна і взагалі ця дружина творить клясу для себе. Беручи під увагу те, що Ревера безумовно найсильніший клюб між усіми 13 А-клясовими клюбами львівської округи, а також перший вислід України з Ревeрою (10:0 для Ревери!), слід признати цілком обєктивно, що Україна зробила значний крок уперед і дає запоруку, що в найближчому році напевно займе одно з почесних місць серед львівської А-кляси.

**Мистецтва Ліги.**

**Львів.** Погонь—Варта 1:1 (1:0).—**Варшава.** Чорні — Легія 2:1 (0:0). Польонія — Л. К. С. 8:0 (5:0). — **Краків.** Краковія — Туристи 5:1 (2:1). — **Катовиці.** Рух — Гасмонея 2:1 (1:0). — **Торунь.** Варшавянка — Т. К. С. 5:2 (2:2).

**Мистецтва А-кляси.**

Ожавія — Польонія 1:1 (1:0). — Погонь I Б — Ekran 5:0 (2:0). — Чорні I Б — 6 п. лет. 2:0 (1:0). — Погонь (Стрий) — Легія 2:0 (1:0).

**Віденська „Гакоаг" переходить до II. кл.**

Недільні змагання між клюбами Гакоаг і В. А. К. (популярно: Вак — Вінер Атлетік Клюб) були сенсацією дня і стягнули понад 30.000 видців. Перша жидівська дружина, що перед 4 роками здобула була мистецтво Відня, а тимсамим цілої Австрії, програла у відношенні 4:1 (0:1) і переходить невідклично до II. кляси. Занепад „Гакоаг-у" датується з того часу, як та дружина виїхала була на турне до Америки, де приманою доляра стягнула була кількох найкращих жид. грачів до дружин американських. Тепер ті грачі повертали назад до Відня, але вже було за пізно.

# ✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

## СТЕФАНІЯ ПОПЕЛЬ,

жена о. Володимира, пароха в Малнові, заснула в Бозі, дня 27. мая н. р. в 54-ім році свого життя.

Загально знана з великої побожности, милосердя і любови ближніх, опікунка вбогих, порадниця парохіян, ясніюча, як ідеал християнської жінки і любячої матери.

Та, котрої ціллю було добро других а не своє власне, тихо і зі самовідреченням пройшла дорогу життя, зіставляючи по собі безмежний жаль, тяжким горем придавленого мужа і осиротілих дітей.

В. І. П. 2473 1-1

## МАРІЯ ПРИМІВНА.

Там далеко, в тихому гірському селі Лолині біля Велдіжа, на нашій убогій Бойківщині, виросла перед лісанем свіжа могила, яка скрила тлінні останки людини, що горіла невгасаючою любовю до всього, що гарне, високе, невмируще, а зокрема до того повного надії цвіту, що оживляє душу народу завжди новими надіями і мріями — до молоді. Молоді посвятила вона, бл. п. Марія Примівна, всі свої ясні мрії, всі невтомні змагання, весь важкий труд свого життя! За неї, за молодь дала вона своє життя, бо знищила надмірною працею сили і здоровля і передчасно лягла в могилу.

Марія Примівна горіла з молоду любовю до народу, а бажаючи служити йому, покінчила учительську семинарію у Львові і пішла між народ учителювати. — Перша її учительська посада була в Миколаєві над Дністром, в якому працювала десять літ і з якого люди не хотіли її відпустити, так полюбили сердечно, їм в мілости віддану учительку. Та Доля казала їй станути на іншому, важнішому постерунку і бути виховавчинею не села, а виховавчинею і духовою провідницею українського інтелігентного жіноцтва, якому вона дала цілі кадри жіночих організаторок і робітниць на народній ниві.

Коли в році 1895 виділ „Українського Інституту для дівчат" в Перемишлі розписав конкурс на директорку до новоснованої першої приватної жіночої школи, Марія Примівна зголосилася і пішла на непевну долю до приватної української школи, з цим лише горячим бажанням, щоби виховувати обновлене любовю до народу жіноцтво.

В цій інституції стає вона повною сама — всім! Сповняє уряд учительки, директорки й управительки. З повною посвятою віддається цілa школі й Інститутові і цілою душею і серцем у ній потопає. Під її виднім і повним посвяти проводом розвивається на причуд гарно і скоро як школа, так і Інститут і рікрічно приходять що-раз то нові учениці. Ширшає і несеться далеко слава першої жіночої школи.

Перемиський Інститут стає завдяки бл. п. Марії Примівній першорядним виховавчим заведенням і таким є до нині. Чим була вона для своїх вихованок, знають не всі ті, які мали щастя вчитися і виховуватися під її матірною опікою і ті, що мали щастя працювати над молоддю в Інституті під її розумним проводом.

В Інституті працювала бл. п. Марія Примівна двадцять кілька літ. Коли задля тяжкої недуги мусіла в р. 1917 покинути Інститут, жаль великий наповнив серця вихованок. Зі сльозами кидала й вона цю свою дитину.

Від тоді жила тихо на селі при своїй пок. сестрі в Миколаєві н. Д., відтак у Пісочній, а останніми роками кинула її Доля в тихі-убогі бойківські гори. І всюди, де прийшлося їй жити, працювала для народу. Вчила сільську дітвору рідної історії і будила любов до своїх великих людей, до бувальщини, до України. Підготовляла безінтересовно, віддаючи останні свої сили, сільську дітвору до іспитів до середніх шкіл, а навіть своїм коштом з невеличких своїх засобів висилала сільські діти до гімназії. Старшій сільській громаді служила завжди мудрою радою, родині своїй була найкращою опікою і ангелом її.

Похорони Покійної відбулися дня 20. травня н. р. при співучасти цілого села і кількох священиків та делегатки Інституту з Перемишля. Прощали Покійну в останнє: о. Пиндзин з Елемія й о. Крушельницький з Мізуня.

Вічна Память Невтомній Робітниці і Тихій Героїні!

*Марія Данилевич.*

# ОПОВІСТКИ.

**На „Рідну Школу"** зложив Вп. Директор Омелян Саєвич 15 зол. замісць цвітів на домовину бл. п. Юлії Лопатинської. Жертводавцеві складає щиру подяку Головна Управа. 2434 a) 1—1

**Інститут ім. св. Йосафата** (Мала Семинарія) у Львові вул. Сикстуська 39 а, прийме на шкільний рік 1928/29 гимназійних учеників з I— VIII кляси за місячною оплатою 8 ам. дол. (72 зол.). Оплату приймаєсь також харчами. Убогі і добрі ученики можуть бути приміщені за зниженою оплатою, або й безплатно. Подання треба вносити до Ректорату Інституту до дня 15. липня 1928 р. 2436 1-1

**148-ий том Записок Наук. Т-ва ім. Шевченка**, присвячений 30-літтю смерти Куліша, вийде при кінці липня в збільшеному обсязі.

**ПОЗІР, БУЧАЧЧИНА!** В середу, дня 20/6 п. р. відбудеться справоздавче віче в Монастириськах для всіх довколичних сіл. У четвер, дня 21-ого п. м. відбудеться посольське справоздавче віче в Устю Зеленім для сіл: Лука, Нисколизи, Ляцьке, Лазорівка, Задарів, Красіїв, Баранів, Межигірє, Трестяниці та Бобрівники. В пятницю, дня 22/6 п. р. відбудуться посольські справоздавчі віча в Осівцях для сіл: Кійданів, Доброполе, Бобулинці, Білявинці, Петликівці, Кордибанівка. На всіх вічах реферуватиме о. посол прелат Куницький. В суботу дня 23-го п. м відбудеться в салі „Міщанського Брацтва" в Бучачі в год. 10-ій передполуднем Повітовий Народній Зїзд. Участь у Зїзді візьмуть усі мужі довіря, а окрім того по двох делегатів з кожного села. Віча для Коропця, Золотого Потока та Барища задля недостачі часу відкладаються на пізніше. — *Повітова Організація УНДО.*

# ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

**З**НИЖКА ЦІН. Від нині до дня 15. липня 1928 р. виконаю кожну сукню за зол. 30 замісць за зол. 50. — Волянська. Собіского ч. 12. Тел. 17—04. 2480 a) 1—4.

**Г**ОДИННИКИ „Zenith" „Longines" також біжутерію власного виробу поручає: Домбровський-Розважевський, Львів, (Готель Жоржа). — Догідні умови. 2481 1—?

**К**ОСІВ, пансіонат п. Лукашевської, поручає покої з першорядним удержанням. Приймає гості доходячі на ціле удержання, як також на обіди і вечері. 2380 4—6

**Г**ОДИННИК ВАШ буде найліпше направлений у найбільшій годинникарській робітні **Івана Зельтенрайха**, Львів, пл. Марійська 5. — З провінції просимо репарації присилати почтою. — Старомодні дамські годинники переробляємо на ручні. 3 б 93-?

**Л**ІТНИСЬКО ТУХЛЯ „пансіонат Дора" поручає покої з верандами враз з удержанням. Для прогульковців харчівня. Зголошення Тухля, літнисько. 2419 4-5

**Д**ИВАНИ, ФІРАНКИ, портієри, гарнітури, капи власної виробні по фабричних цінах. Ванк, площа Марійська 5. I. поверх. 2585 9-10

**Ш**ЕНКЛІВНА. Пекарська 44. Курс до кваліфікації і матури від 16. липня. 1500 апробованих. Цілість 70 зол. вписове 10 зол. 2468 2 - 12

**У**КРАЇНСЬКЕ Фотографічне Заведення „Спорт" Львів, Оссолінських ч. 6. 2648 9—10

**Д**О ПРОДАЖІ дім цілий вільний на Вульці 43. Відомість вул. Б. Хороброго ч. 4. у Дзедзінського. 2461 2-3

**Д**О ЗАМІНИ парохія добра — найрадше в околицях Рогатина або Бережан. Зголошення до Адміністрації „Діла" під „Парохія А". 2459 2-2

**К**ОЦНО! Ад. нема, не знаю де виїхав. — Ст. 2483 1—3

**В**ИНАЙМУ покій, кухню, веранду, город при вул. Пасічній. — Ігнат, Куркова 24, партер від 3—5. 2478 1—1

**П**АНІ УЧИТЕЛЬКИ, що приготовляються до іспитів в часі вакацій, найдуть вигідне поміщення вул. Замойського 5. партер. 2477 1—1

**П**ОШУКУЄТЬСЯ інструктора з німецькою конверзацією, що провадив би також кооперативу і церковний хор. 2476 1—2

**В**ДОВЕЦЬ, купець, поважний, оженяться з бездітною вдовою або зі старшою панною, інтелігентною і доброю газдинею. — Зголошення до Адміністрації „Діла" під „Поважний". 2479 1-1

**Я**МНА перестанок кол. Камінь Добош к. Яремча, до винайму покої з кухнею і відділні покої. — Адреса: вілла „Потар" ч. д. 246. 2474 1—1

**П**РИЙМУ на станцію учеників або учениці. — Стручакова, Стрийська ч. 3. I. бічна Жовкінської. 2470 1—3

**Н**ОВОВІДКРИТА реставрація на американську систему видає сніданки обіди і вечері по низьких цінах. Вирівна чистота. Щодня свіжий вибір домашне печиво у Мальвіни Сціб... вул. Окоронок, ч. 5. 2482 1—1

**П**ЕРЕД СЕЗОНОМ виконую сукні й плащі у найновіших десенях за зол. 25 замісць за зол. 40. — Волянська ул. Собіского ч. 12. Тел. 17—04. 2480 б) 1-4





За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло". Львів, Ринок ч. 10.